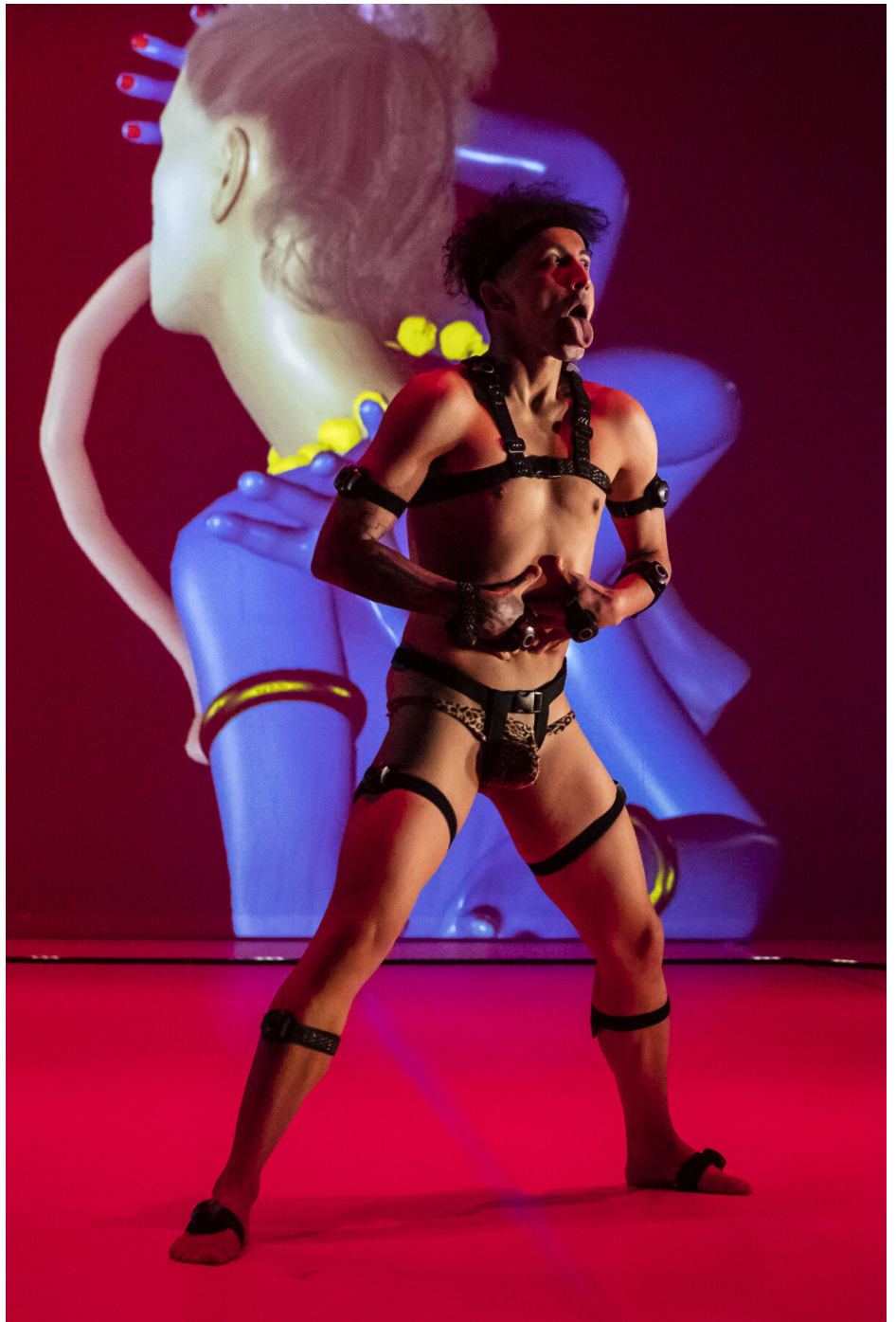

Yishun is burning

CHOY KA FAI

Wierook en
plateau-hakken:
dansen tussen
trance en
queerness

Marina Kaptijn

Gezien op 07 juli 2022

Theater Bellevue, Amsterdam, in het
kader van Julidans

‘Yishun is Burning’, een live-performance en documentaire vanuit Yishun (‘Singapore’s most dystopian suburb’) alludeert in zijn titel onverholen op ‘Paris is burning’ (1990), een documentaire over de New-Yorkse drag scene in de jaren 1980. Het is maar één van de vele verwijzingen en toespelingen in dit werk van choreograaf en regisseur Choy Ka Fai. Hoofdpersoon is de Noors-Thaise danser en vogue-performer Sun Phitthaya Phaefuang. Hij glijdt met soms duizelingwekkende bewegingen moeiteloos heen en weer tussen ‘mannelijk’ en ‘vrouwelijk’, sacraal en profaan in een 60 minuten lange *super-natural theatrical show*.

12 JULI 2022

‘Yishun is burning’ speelt zich af op een achthoekig platform zoals je wel vaker ziet in hotels en conferentiezalen. Aan het begin van de avond introduceert regisseur Choy Ka Fai het duo NADA (Rizman Putra and Safuan Johari) en drummer Cheryl Ong. Ze zullen vanuit een studio in Singapore *live* voor de muzikale begeleiding zorgen. Vervolgens offert Sun Phitthaya Phaefuang (‘You can call me Sun’) ritueel wierook en gele bloemen aan de goden en begint de voorstelling.

Door middel van een pak met sensoren is de performer tegelijkertijd *live* en in een *motion capture performance* op een scherm te zien, als een furieuze god met minstens zeven armen en een hele lange tong. Techniek en ritueel gaan hier soepel hand in hand.

Net zoals Jennie Livingston in de vaak bekroonde documentaire ‘Paris is Burning’ (1990) aandacht vroeg voor de New Yorks *dragscene* in de jaren tachtig, vraagt Choy Ka Fai, die afkomstig is uit Singapore maar in Berlijn woont en werkt, hier aandacht voor bals en *voguing* als plekken waar LHBTIQ’ers en *transgenders* in Azië de vrijheid vinden om zich te uiten zoals ze zijn.

Om dat nog meer te onderstrepen krijgen we een aantal pittige beelden van een festival in Yishun. Eerst zien we gepiercete gelovigen in trance. Vervolgens komt een spiritueel medium aan het woord die zowel Chinese als Indiase godinnen aanbidt in hun strijd tegen het kwaad.

De integratie van clubdans is niets nieuws meer in de kunstwereld, maar in deze multimediale dansperformance houdt het echt niet op met de cross-overs. De combinatie van techniek en live-performance levert in deze genre-overschrijdende show soms interessante combinaties op.

Soms, maar niet altijd want de creatief verwarrende vorm dompelt alles onder in een kleurrijke vrijblijvendheid. Je kan je daar als kijker wel aan vergapen, maar erg diep wordt je er niet in betrokken. Een *super-natural experience*, zoals aangekondigd, is het niet, wél een vrolijk film- en vogue-event. Dat is het zeker als aan het eind vier lokale vogue-dansers uit het publiek uitgenodigd worden om te dansen met Sun. Ze doen dat op enorme plateau-hakken die niet iedereen

even comfortabel lijken te passen.

De kapitalistische dictatuur Singapore kent echter niet alleen veel godsdiensten, maar ook een enorm groot aantal politiecamera's.

Toch zit er ook een minder vrolijke laag in dit stuk, maar niet omwille van de louche, duistere reputatie die Yishun, een buurt in het noorden van stadstaat Singapore, onder meer door de Netflix-serie 'Stranger Things' kreeg. Waar het om gaat is dat in Singapore LHBTIQ-uitingen (lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse en queer) strafbaar zijn. Ze worden enkel oogluikend toegelaten, zolang het maar niet te openlijk gebeurt.

De kapitalistische dictatuur Singapore kent echter niet alleen veel godsdiensten, maar ook een enorm groot aantal politiecamera's. Dat zijn er nu zo'n 90.000 en als het aan de Singaporese overheid ligt zal dat aantal in 2030 meer dan verdubbeld zijn. Als Choy Ka Fai ons oproept om na te denken over vrijheid van meningsuiting is dat daarom alleen al alles behalve misplaatst.

'We are super rich but we're not crazy' is een van de teksten die voorbij dwarrelen in een video van Choy Ka Fai. In de interviewfragmenten met de vrouwelijke sjamaan vertelt deze dat ze medium is voor zowel de Chinese godin Kuan Yin (een belichaming van mededogen) en de Hindoe-godin Kali (een icoon van vernietiging, geweld en seksualiteit). Twee godinnen die naast elkaar bestaan in één lichaam, als metafoor voor de relatie met lichaam, seksualiteit en transcendentie.

'Voor mij is dans altijd de manier geweest die mensen gebruiken om transcendentie te bereiken', aldus Choy Ka Fai. Danser Sun Phitthaya Phaefuang eindigt twee van zijn dansen met extatische bewegingen waaronder hij bijna lijkt te bezwijken. Maar een paar minuten nadat hij uitgeput is omgevallen loopt hij alweer kwiek naar de regietafel op het podium, en gaat de voorstelling weer verder, soms met dans, soms met fil-documentaire, soms met interview, met de sjamaan of met danser Sun.

Haperend internet verstoort aan het begin van de avond de digitale verbinding tussen de band in Singapore en het theater in Amsterdam. Ook de verbinding tussen mij en de vele draadjes in het web van deze dans-docu werkte niet vlekkeloos. Deze manier om de verbeeldingskracht van dans in te zetten raakte me niet echt.

Maar of het nu in ons 'vrije westen' of in een kapitalistische dictatuur als Singapore (toevallig mijn geboorteland) is, opkomen voor het recht om te mogen zijn zoals je bent, dat raakt me wel. De sjamaan in de documentaire zegt: 'Leave it to the gods'. Zou dat volstaan?